

ЈЗУ ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ НА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

ИНФОРМАЦИЈА
ЗА РЕАЛИЗИРАНИ ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ ВО
ЗДРАВСТВЕНИТЕ УСТАНОВИ ОД ОБЛАСТА
НА ДЕНТАЛНАТА МЕДИЦИНА ВО РЕПУБЛИКА
СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ВО ПЕРИОД
2019- 2023 ГОДИНА

Скопје, 2024

**ЈЗУ ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ НА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА**

**ИНФОРМАЦИЈА
ЗА РЕАЛИЗИРАНИ ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ ВО
ЗДРАВСТВЕНИТЕ УСТАНОВИ ОД ОБЛАСТА
НА ДЕНТАЛНАТА МЕДИЦИНА ВО РЕПУБЛИКА
СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ВО ПЕРИОД
2019- 2023 ГОДИНА**

Скопје, 2024

Издавач: ЈЗУ - ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Стручна обработка: Оддел за здравствена промоција и следење на болести

Автор: М-р д-р Лидушка Василеска, специјалист по
стоматолошка протетика

Флорие Фејзула, медицинска сестра, здравствен
статистичар

Уредник: Проф. д-р Елена Ќосевска

Техничка подготовка:

Сузана Дунгевска
Борче Андоновски

Печати:

Тираж:

Содржина

ПРЕДГОВОР:	7
1. ВОВЕД:	9
2. РЕАЛИЗИРАНИ ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ ОД ОБЛАСТА НА ДЕНТАЛНАТА МЕДИЦИНА ВО РС МАКЕДОНИЈА ВО ПЕРИОД 2019-2023	12
ЗАКЛУЧОЦИ СО ПРЕПОРАКИ:	27
ПРИЛОЗИ	29

ПРЕДГОВОР:

Информацијата е изготвена согласно Националната годишна програма за јавно здравје во Република Северна Македонија за 2024 година (Службен весник на РСМ, бр. 18 од 25.1.2024 година) од страна на Одделот за здравствена промоција и следење на болести.

Цел на Информацијата е да се презентираат здравствени услуги, посети и реализирана работа во стоматолошката здравствена дејност во РСМакедонија во периодот 2019 – 2023 година.

Извор на податоци се податоците од 10 те Центри за јавно здравје на ниво на РСМакедонија доставени до Институтот за јавно здравје на РСМакедонија во 2024 година.

Податоците се обработени табеларно и графички. Применет е дескриптивно аналитички метод на работа.

1. ВОВЕД:

Според Член 15 став (13) од Законот за здравствената заштита, редакциски пречистен текст¹ „Здравствена установа во мрежа“ се јавни здравствени установи и приватни здравствени установи кои вршат дејност врз основа на лиценца, а кои вршат здравствена дејност во мрежата на здравствени установи;

Во став (19) од овој член „Мрежа на здравствени установи“ е определување на потребниот број здравствени установи и видовите на здравствена дејност, односно специјалност кои се обезбедуваат во определени географски подрачја според местото на живеење на корисниците на здравствената заштита, кои треба да се обезбедат во согласност со потребите за здравствена заштита на населението на територијата на Република Македонија;

Според Член 19 став (1) Мрежата на примарно ниво на здравствена заштита (во натамошниот текст: примарно ниво) е поделена на одделни географски подрачја, кои можат да опфатат една или повеќе општини, а согласно со критериумите од членот 17 став (3) од овој закон. Според став (2) За секое подрачје од ставот (1) на овој член се обезбедува вршење на сите видови здравствена дејност на примарно ниво, односно специјалност која согласно со разграничувањето на вршењето на здравствената дејност се вршат на примарно ниво во здравствен дом и во приватни здравствени установи кои вршат здравствена дејност врз основа на лиценца на примарно ниво во мрежата.

Член 20 став (1) Мрежата на секундарно ниво на здравствена заштита (во натамошниот текст: секундарно ниво) е поделена на одделни географски подрачја утврдени согласно со прописите од областа на водење на статистиката и се состои од мрежа на специјалистичко- консултативна дејност и мрежа на болничка здравствена дејност.(2)

Содржината и обемот на специјалистичко-консултативната дејност од ставот (1) на овој член се утврдуваат на ниво на државата, при што се поаѓа од потребата од соодветна достапност на дејноста, која истовремено мора да биде и стручно и финансиски одржлива. Во став (3) Специјалистичко-консултативната здравствена дејност која се врши во здравствен дом од примарно ниво е дел од мрежата на секундарно ниво.

¹ Редакциски пречистениот текст на Законот за здравствена заштита, ги опфаќа: основниот текст на Законот објавен во “Службен весник на РМ” бр.43/12, Законот за изменување и дополнување на Законот за здравствената заштита, објавен во “Службен весник на РМ” бр.145/12, Одлука од Уставниот суд на Република Македонија У. бр. 59-2002 од 24 април 2013 година „Службен весник на РМ“ бр. 65/13, Законот за изменување и дополнување на Законот за здравствената заштита, објавен во “Службен весник на РМ” бр.87/13, Законот за изменување и дополнување на Законот за здравствената заштита, објавен во “Службен весник на РМ” бр 164/13, Законот за изменување и дополнување на Законот за здравствената заштита, објавен во “Службен весник на РМ” бр.39/14), Законот за изменување и дополнување на Законот за здравствената заштита, објавен во “Службен весник на РМ” бр.43/14, Одлука на Уставниот суд на Република Македонија У. бр. 69/2012 од 11 јуни 2014 година „Службен весник на РМ“ бр. 101/14, Законот за изменување на Законот за здравствената заштита објавен во “Службен весник на РМ” бр.132/14, Законот за изменување и дополнување на Законот за здравствената заштита, објавен во “Службен весник на РМ” бр.188/14, Законот за изменување и дополнување на Законот за здравствената заштита, објавен во “Службен весник на РМ” бр.10/15) и Законот за изменување и дополнување на Законот за здравствената заштита, објавен во “Службен весник на РМ” бр.61/15, во кои е означено времето на нивното влегување во сила и примена

Според Член 24 Мрежата за јавно здравје е составена од јавни здравствени установи - центри за јавно здравје, кои ја вршат дејноста на јавното здравје на сите нивоа на здравствена заштита, чија стручна работа е координирана од Јавната здравствена установа - Институт за јавно здравје на Република Македонија.

Според Член 69 став (1) Ординација на примарно ниво спроведува здравствена дејност ако се исполнети условите за вршење на дејноста по семејна, односно општа медицина, по училишна медицина, педијатрија, медицина на трудот, гинекологија и акушерство и општа стоматологија. Став (2) Ординација на секундарно ниво спроведува специјалистичко - консултативна здравствена дејност од областа на медицината, односно стоматологијата.

Во член 17 од Законот за здравствена заштита став 2 алинеја 3 се наведува дека терцијарно ниво на здравствена заштита се спроведува заради вршење на најсложените здравствени услуги во специјалистичко-консултативната и болничката здравствена дејност кои не е можно или не е добро да се вршат на пониските нивоа на здравствената дејност.

Во чл. 85 став 1 се наведени законските обврски на универзитетските клиники во стоматолошката специјалистичко-консултативна дејност.

Евиденциите служат како извор на податоци за статистички истражувања во областа на здравството, и се користат за следење и проучување на здравствената состојба на населението, планирање, односно преземање на потребни мерки во областа на здравствената заштита, потребите на научните истражувања, потребите на локалната самоуправа, известување на јавноста, извршување на меѓународните обврски во областа на здравството и други потреби на Министерството за здравство и државата.

Евиденцијата во здравството се води согласно релевантна легислатива.

Согласно член 1 од Законот за евиденции во областа на здравството редакциски пречистен текст², со овој закон се уредуваат евиденциите, збирките на податоци и регистрите од областа на здравството, како и начинот на прибирање, обработка, архивирање и чување на податоците, објавувањето на податоците, обезбедување на квалитетот на податоците и заштита на податоците, како и остварувањето на правата и обврските поврзани со евиденциите во областа на здравството.

Според Член 2 став (1), точка 22. „Овластени носители на здравствена статистика се Институт за јавно здравје на Република Македонија и центрите за јавно здравје, кои во прибирањето, обработката и дисеминацијата на податоците применуваат статистички стандарди и методи;“ Односно, Институтот за јавно здравје (ИЈЗ) (за територијата на РС Македонија) и Центрите за јавно здравје (ЦЈЗ) (за подрачјата за кои се основани).

2 Редакциски пречистениот текст на Законот за евиденции во областа на здравството ги опфаќа: основниот текст на Законот за евиденции во областа на здравството, објавен во “Службен весник на РМ” бр.20/09, Законот за изменување и дополнување на Законот за евиденции во областа на здравството, објавен во “Службен весник на РМ” бр.53/11, Законот за изменување и дополнување на Законот за евиденциите во областа на здравството, објавен во “Службен весник на РМ” бр.164/13 и Законот за изменување и дополнување на Законот за евиденциите во областа на здравството, објавен во “Службен весник на РМ” бр.150/15, во кои е означено времето на нивното влегување во сила и примена

Со Член 4 во став (1) е пропишано „Евиденциите во областа на здравството се водат врз основа на начелата на квалитет, ефикасност, ефективност и економичност, при што евиденциите се соодветни, релевантни и во обем којшто одговара на целите што се утврдени со овој закон.“ и став (2) „Медицинските податоци се обработуваат во согласност со прописите за заштита на личните податоци.“

Според Член 5, став (1) од овој закон „Институтот за јавно здравје на Република Македонија (за територијата на Република Македонија) и центрите за јавно здравје за подрачјата за кои се основани (во натамошниот текст: регионални центри за јавно здравје) се овластени носители на здравствената статистика за евиденциите што се водат во здравствените установи.“ Евиденциите воспоставени со овој Закон, се водат како индивидуални евиденции (поединечни податоци за физички и правни лица) и збирни евиденции (агрегирани податоци). **Водењето на евиденција е составен дел на стручно-медицинската работа на здравствените установи и здравствените работници и соработници.**

Согласно член 6 (1) Здравствените установи се должни да водат евиденција во основна медицинска документација. (2) Евиденција се води со внесување на податоци во основната медицинска документација (индивидуално медицинско досие, картон, регистар, медицински дневник, историја на болеста и друго), по различни нивоа на здравствена заштита. (3) Основната медицинска документација од ставот (1) на овој член содржи: - лични податоци за поединецот (ЕМБГ; датум на раѓање; пол; име и презиме; име на еден од родителите; припадност на етничка заедница, вероисповест, брачна состојба; образование, занимање; датум на смрт; адреса на постојано живеење, место, општина; занимање; статус во вработувањето (економски статус) и основ за здравствено осигурување), - медицински податоци - податоци за здравствена состојба (дијагноза, датум на посета, планираните посети, број на лекарот, терапија, упатување, причина за привремена неспособност за работа, причина за смрт причина за обработка и социјална анамнеза на семејството) и Службен весник на Република Македонија Редакциски пречистени текстови 6 од 24 - податоци за медицинска нега и други податоци што се поврзани со грижата за пациентот (исхрана и слично). (4) Во основната медицинска документација од ставот (1) на овој член влегуваат и наоди, изјави, мислења и други документи поврзани со здравствената состојба и укажаната здравствена заштита. (5) Видот, формата и содржината на обрасците за водење на основната медицинска документација од ставовите (2) и (4) на овој член ќе ги утврди министерот за здравство.

Во точка 12 од став 1 на член 9 од Законот е утврдено дека здравствените установи согласно дејноста што ја вршат, водат збирна евиденција за стоматолошкиот третман на пациентот.

Во став (6) од член 9 на истиот Закон се утврдува дека:

“Здравствените установи ги внесуваат збирните евиденции од ставот (1) на овој член на секои три месеци во Националниот систем за електронска евиденција во здравството (во натамошниот текст: Националниот систем). (7) Врз основа на тримесечните извештаи од ставот (1) на овој член центрите за јавно здравје изготвуваат шестмесечни (полугодишни) збирни извештаи кои се доставуваат до Институтот за јавно здравје на Република Македонија секој 20

во месецот за претходното шестмесечје. (8) Регионалните центри за јавно здравје доставуваат годишни извештаи од збирните евиденции од ставот (1) на овој член до Институтот за јавно здравје на Република Македонија најдоцна до 31 јануари за претходната година. (9) Формата и содржината на обрасците, како и начинот на пополнување, водење, обработување и чување на збирните евиденции од ставот (1) на овој член ги утврдува министерот за здравство”.

2. РЕАЛИЗИРАНИ ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ ОД ОБЛАСТА НА ДЕНТАЛНАТА МЕДИЦИНА ВО РС МАКЕДОНИЈА ВО ПЕРИОД 2019-2023

Според податоците добиени од Извештаите на службата за лекување на устата и забите (Обр. бр.3-09-60) од 10-те Центри за јавно здравје, во рамките на извршените работи од областа на денталната медицина во 2019, 2020, 2021, 2022 и 2023 година, изготвен е годишен извештај од Институтот за јавно здравје во кој се опфатени: број и процент на реализирани посети во стоматолошката здравствена дејност, посети на 1 жител во стоматолошката здравствена дејност, целосен опфат на здравствените услуги реализирани во стоматолошката здравствена дејност како и реализирани здравствените услуги според возрасни групи и тоа предучилишни, училишни деца и младинци и возрасно население над 20 години од областа на денталната медицина во Р. С. Македонија во период од 2019 - 2023 година.

2. 1. Број и процент на реализирани посети во дентална медицина во РС Македонија во период од 2019 – 2023 година

Во 2023 година од вкупниот број на посети кај населението од РСМакедонија од областа на денталната медицина кој изнесува 1147102, 761143 се првите посети кај лекар. Останатите 385959 се повторни посети кои населението во РСМ ги остварило кај докторите по дентална медицина.

Со учество од 69,2%, најголем број посети реализирало возрасното население над 20 години, потоа се училишните деца и младинци со посети од 25,5% и најмалку реализирани посети има од предучилишните деца (5,3%).

Индекс на динамика во 2023/2022 изнесува 113 индексни поени и ја има истата вредност како индексот на динамика во 2021/2020, а е намален во однос на индексот 2022/2021.104,9 индексни поени е кај предучилишните деца, 106,7 кај училишните деца и младинци и 115,9 индексни поени кај возрасните. Бројот на посети во 2023 година кај возрасното население е зголемен само за 15,9 индексни поени во однос на бројот на посети во 2022 година. (Табела 1 во Прилог, Табела 1а)

Табела 1а. Број и проценти на реализирани посетии во деншалната медицина во Р. С. Македонија во 2022-2023 година

година		2022				2023				Индекс	
Видови на здравствени услуги		Број		%		Број		%		2022/2021	
Посети кај лека	Вкупно	предучилишни	57989	100	5,7	60818	100	5,3	113	104,9	
		училишни	274571		27,0	293042		25,5		106,7	
		возрасни	684248		67,3	793242		69,2		115,9	
	Од тие први	697534	0,0	761143	0,0	109,1					
	Сериски	76251	0,0	78393	0,0	102,8					
Однос на први со вкупен број на посети		0,7				0,7					

Извор: Извештај на службата за лекување на устата и забите (Обр.бр.3-09-60) – ИЈЗ

Во 2022 година од вкупниот број на посети кај населението од РСМакедонија 1016808, од областа на денталната медицина, најголем број посети се реализирани од возрасното население над 20 години со учество од 67,3%, потоа се училишните деца и младинци со посети од 27,0% и најмалку реализирани посети има од предучилишните деца (5,7%). (Табела 1 во Прилог, Табела 16)

Кај населението од РСМ индексот на динамика 2022/2021 изнесува 130 индексни поени. 123,9 индексни поени е кај предучилишните деца, 146,2 кај училишните деца и младинци и 125,5 индексни поени кај возрасните. Бројот на посети во 2022 година кај училишните деца и младинци е зголемен за 46,2 индексни поени во однос на бројот на посети во 2021 година. (Табела 16)

Табела 1б. Број и проценти на реализирани посетии во деншалната медицина во Р. С. Македонија во 2021-2022 година

година		2021				2022				Индекс	
Видови на здравствени услуги		Број		%		Број		%		2022/2021	
Посети кај лека	Вкупно	предучилишни	46814	100	6,0	57989	100	5,7	130	123,9	
		училишни	187860		24,1	274571		27,0		146,2	
		возрасни	545330		69,9	684248		67,3		125,5	
	Од тие први	531363	68,1	697534	0,0	131,3					
	Сериски	40766	5,2	76251	0,0	187,0					
Однос на први со вкупен број на посети		0,7				0,7					

Извор: Извештај на службата за лекување на устата и забите (Обр.бр.3-09-60) – ИЈЗ

Во 2021 вкупниот број на посети изнесува 780.004. Од тие 69,9% припаѓа на посети на возрасното население над 20 години, 24,1% на посети на училишните деца и младинци и 6% на предучилишните деца.

Индекс на динамика 2021/2020 изнесува 113 индексни поени. 179,8 индексни поени е кај предучилишните деца, 115,8 кај училишните деца и младинци и 108,9 индексни поени кај

**ИНФОРМАЦИЈА ЗА РЕАЛИЗИРАНИ ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ ВО
ЗДРАВСТВЕНИТЕ УСТАНОВИ ОД ОБЛАСТА НА ДЕНТАЛНАТА МЕДИЦИНА ВО
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ВО ПЕРИОД 2019- 2023 ГОДИНА**

возрасните. Бројот на посети во 2021 година кај предучилишните деца е зголемен за 79,8 индексни поени во однос на бројот на посети во 2020 година.(Табела 1 во Прилог,Табела 1в)

Табела 1в. Број и проценти на реализирани посети во генералната медицина во Р. С. Македонија во 2020-2021 година

година		2020				2021				Индекс		
Видови на здравствени услуги		Број		%		Број		%		2021/2020		
Посети кај лека	Вкупно	предучилишни	26041	100	3,8	78004	46814	100	6,0	113	179,8	
		училишни	689227		162292		23,5		187860		24,1	115,8
		возрасни	500894		72,7		545330		69,9		108,9	
	Од тие први	487969		70,8	531363		68,1	108,9				
	Сериски	55321		8,0	40766		5,2	73,7				
Однос на први со вкупен број на посети		0,7			0,7							

Извор: Извештај на службата за лекување на устата и забите (Обр.бр.3-09-60) – ИЈЗ

Во 2020 година вкупниот број на посети изнесува 689.227. Од тие 72,7% припаѓа на посети на возрастното население над 20 години, 23,5% на посети училишните деца и младинци и 3,8% на предучилишните деца.

Вкупниот број на посети во 2019 од областа на денталната медицина е 1.216.568. Најголем број од посетите се посети на возрастното население над 20 години со учество од 80,1% во вкупниот број посети, потоа кај училишните деца и младинци со 15,9% и најмалку кај предучилишните деца со 4%. (Табела 1 во Прилог, Табела 1г)

Индексот на динамика во 2020/2019 кај населението од РСМ изнесува 57 индексни поени. Кај училишните деца и младинци овој индекс е 83,9 индексни поени, кај предучилишните деца 53,2 и возрасните 51,4. Бројот на посети во 2020 година кај училишните деца и младинци е намален за 16,1% во однос на бројот на посети во 2019 година.

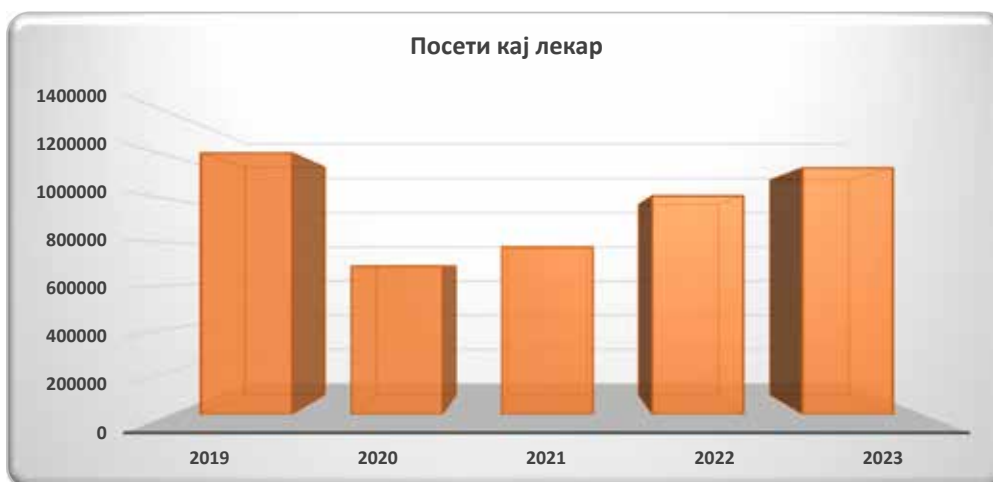
Табела 1г. Број и проценти на реализирани посети во генералната медицина во Р. С. Македонија во 2019-2020 година

		2019				2020				Индекс		
Видови на здравствени услуги		Број		%		Број		%		2020/2019		
Посети кај лекар	Вкупно	предучилишни	48946	100	4,0	689227	26041	100	3,8	57	53,2	
		училишни	1216568		193350		15,9		162292		23,5	83,9
		возрасни	974272		80,1		500894		72,7		51,4	
	Од тие први	806832		66,3	487969		70,8	60,5				
	Сериски	109468		9,0	55321		8,0	50,5				
Однос на први со вкупен број на посети		0,7			0,7							

Извор: Извештај на службата за лекување на устата и забите (Обр.бр.3-09-60) – ИЈЗ

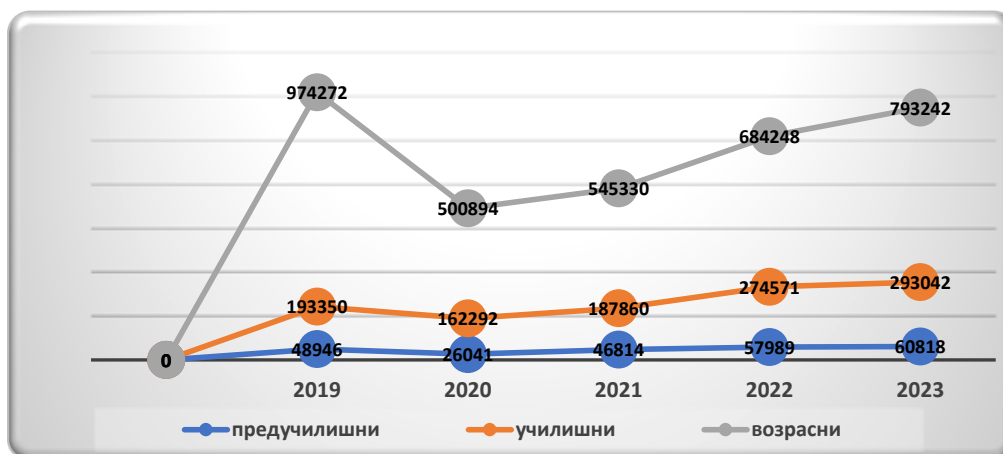
Од вкупниот број на посети 2019-2023 година најмногу посети се реализирани во 2019 година а најмалку во 2020 година. (Дијаграм 1и 2). Меѓутоа, евидентно е дека бројот на посети во периодот од 2020 - 2023 континуирано се зголемува и речиси ги достигнува вредностите како во периодот пред да започне пандемијата со корона вирусот во 2019 година.

Дијаграм 1. Број на реализирани посети кај лекар во дејноста генерална медицина во РСМакедонија, 2019-2023 година

Извор: Извештај на службата за лекување на устата и забите (Обр.бр.3-09-60) – ИЈЗ

Дијаграм 2. Број на реализирани посети во генерална медицина во РС Македонија во период од 2019 - 2023г, според возраст

Извор: Извештај на службата за лекување на устата и забите (Обр.бр.3-09-60) – ИЈЗ

2.2. Просек на посети кај лекар на 1 жител во дентална медицина во Р.С. Македонија во 2019 - 2023

Просекот на посети по жител во дејноста дентална медицина во 2023 година изнесува 0,5 посети по жител. Во 2022 и 2019 година бил 0,6, додека во 2020 од вкупниот број реализирани посети, посетите по жител изнесуваат 0,3, а во 2021 се направени 0,4 посети по жител. (Табела 2)

Табела 2. Просек на посетите кај лекар на 1 жител во дентална медицина во Р.С. Македонија во 2019 - 2023

Видови на здравствени услуги		2019			2020			2021			2022			2023		
		посети на 1 жител			посети на 1 жител			посети на 1 жител			посети на 1 жител			посети на 1 жител		
Посети кај лекар	Возрасни	предучилишни	48946	0,3	26041	0,2	46814	0,3	57989	0,4	60818	0,4				
		училишни	193350	0,6	162292	0,5	187860	0,6	274571	1,0	293042	1,1				
		взрасни	974272	0,6	500894	0,3	545330	0,3	684248	0,5	793242	0,4				
	Од тие први	806832		487969		531363		697534		761143						
Секундни	109468		55321		40766		76251		78393							
Однос на први со вкупен број на посети		0,7		0,7		0,7		0,7		0,7						
Дневен просек на посети кај стоматолог		4,4		2,5		3,9		3,4		2,5						

Извор: Извештај на службата за лекување на устата и забите (Обр.бр.3-09-60) – ИЈЗ

Односот на први посети со вкупниот број на посети во периодот 2019-2023 година е непроменет и изнесува 0,7. Дневниот просек на посети кај стоматолог во анализираниот период 2019-2023 осцилира.

2.3. Здравствени услуги реализирани во дејноста дентална медицина во РСМакедонија во 2019 - 2023 според број и вид

Во табела 3 е даден бројот и видот на здравствените услуги кои се извршени во денталната медицина во период од 2019 до 2023 година.

Во 2023 година од вкупно реализирани здравствени услуги (713794), 40% припаѓаат на конзервативно лекување (пломбирање) кај населението. Другите хируршки интервенции се застапени со 28% и се на второ место од извршените здравствени услуги. Од останатите реализирани здравствени услуги кај населението во РСМ, 13% се извадени заби, 12% протетски работи, а ортодонција завзема 7%.

Од извршени 630263 здравствени услуги во 2022, најмногу, односно 41% се конзервативно лекување (пломбирање) кај населението. Другите хируршки интервенции со 28% се на второ место од извршените здравствени услуги, потоа извадени заби со 12%, протетски работи со 8%, ортодонција 6% и најмал процент од 5% на лекување на меки ткива.

Од извршени вкупно 1.247.371 здравствени услуги во 2019 година во областа на денталната медицина се, 61% припаѓаат на конзервативно лекување (пломбирање), 12% на други хируршки интервенции, 10% на вадење на забите, по 6% на ортодонција и лекување на забите и 5% на протетски работи.

Во 2020 година од 475.857 извршени здравствени услуги, 52% се конзервативни лекувања (пломбирање), 14% припаѓаат на други хируршки интервенции, 15% на вадење на забите, 10% на протетски работи, 6% на ортодонција и 4% лекување на забите. Додека во 2021 од 551.025 извршени здравствени услуги 43% се конзервативно лекување (пломбирање), 21% други хируршки интервенции, по 12% припаѓаат на ортодонција и извадени заби, 7% на протетски изработки и 5% на лекување на меки ткива.

Од вкупниот број на здравствени услуги во сите години најзастапено е конзервативното лекување (пломбирање) на забите, а најмалку застапено е лекувањето на меки ткива.

Табела 3. Здравствени услуги според број и вид реализирани во дентална медицина во РСМакедонија во 2019- 2023

ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ РЕАЛИЗИРАНИ ВО СТОМАТОЛОШКАТА ЗДРАВСТВЕНА ДЕЈНОСТ ВО Р. МАКЕДОНИЈА ВО 2019- 2023							
Година	ВКУПНО	ИЗВРШЕНА РАБОТА					
		Извршено конзервативно лекување (пломбирање)	Хируршки интервенции		Протетички работи	Ортодонција	Лекување на меки ткива
			Извадени заби	Други интервенции			
2019	1247371	752896	124005	150345	62784	78698	78643
СЕ	9111	3230	725	2264	2556	203	133
Предучилишни	134912	53261	9470	17390	34565	18632	1594
Училишни	1103348	696405	113810	130691	25663	59863	76916
Возрасни	475857	242638	71432	69470	46764	27284	18269
2020	475857	242638	71432	69470	46764	27284	18269
СЕ	8274	4940	1469	1340	189	140	196
Предучилишни	122677	56147	10617	10277	31382	12830	1424
Училишни	344906	181551	59346	57853	15193	14314	16649
Возрасни	38,1	32,2	57,6	46,2	74,5	34,7	23,2
Индекс2020/2019	90,8	152,9	202,6	59,2	7,4	69,0	147,4
СЕ	90,9	105,4	112,1	59,1	90,8	68,9	89,3
Предучилишни	31,3	26,1	52,1	44,3	59,2	23,9	21,6
Училишни	551025	235183	68608	118543	38464	63809	26418
Возрасни	31959	16038	4661	6453	3233	826	748
Индекс2021/2020	139118	47166	10272	35018	21468	21201	3993
СЕ	379948	171979	53675	77072	13763	41782	21677
Предучилишни	115,8	96,9	96,0	170,6	82,3	233,9	144,6
Училишни	386,3	324,7	317,3	481,6	1710,6	590,0	381,6
Возрасни	113,4	84,0	96,8	340,7	68,4	165,2	280,4
Индекс2021/2020	110,2	94,7	90,4	133,2	90,6	291,9	130,2
2022	630263	270325	78861	185244	49880	41839	4114
СЕ	38605	12556	6150	14225	2231	2767	676
Предучилишни	145875	57545	9491	21558	22713	31130	3438
Училишни	473661	200224	63220	149461	24936	7942	27878
Возрасни	114,4	114,9	114,9	156,3	129,7	65,6	15,6
Индекс2022/2021	120,8	78,3	131,9	220,4	69,0	335,0	90,4
СЕ	104,9	122,0	92,4	61,6	105,8	146,8	86,1
Предучилишни	124,7	116,4	117,8	193,9	181,2	19,0	128,6
Училишни	713794	276009	84981	194255	82044	45754	30751
Возрасни	40360	14511	9324	9458	4569	2182	316
Индекс2023/2022	187504	57522	10365	30111	48759	35784	4963
СЕ	485933	203976	65295	154686	28716	7788	25472
Предучилишни	113,3	102,1	107,8	104,9	164,5	109,4	747,5
Училишни	104,5	115,6	151,6	66,5	204,8	78,9	46,7
Возрасни	128,5	100,0	109,2	139,7	214,7	115,0	144,4
Индекс2023/2022	102,6	101,9	103,3	103,5	115,2	98,1	91,4

Извор: Извештај на службата за лекување на устата и забите (Обр.бр.3-09-60) – ИЈЗ

**ИНФОРМАЦИЈА ЗА РЕАЛИЗИРАНИ ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ ВО
ЗДРАВСТВЕНИТЕ УСТАНОВИ ОД ОБЛАСТА НА ДЕНТАЛНАТА МЕДИЦИНА ВО
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ВО ПЕРИОД 2019- 2023 ГОДИНА**

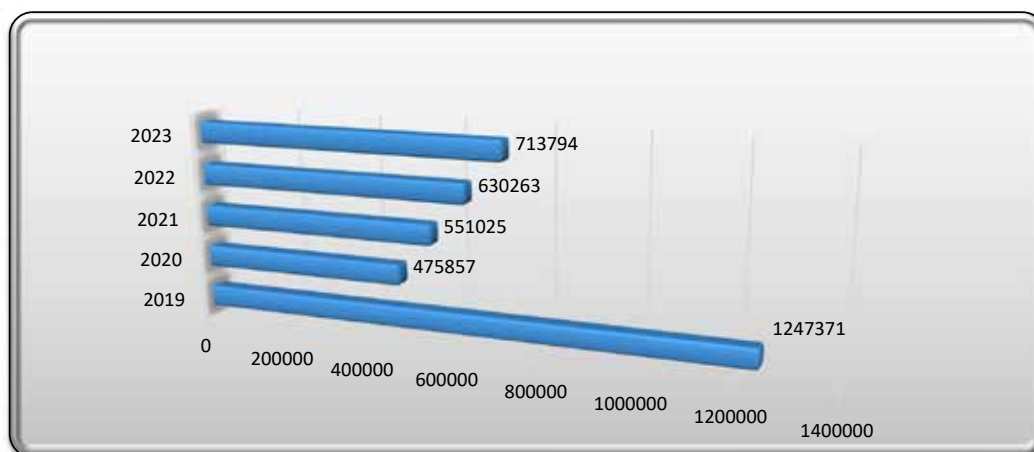
Треба да се истакне дека вкупниот број на здравствени услуги во 2020, 2021, 2022 и 2023 година е значително намален во однос на 2019 година.

Во 2023 година вкупниот број на здравствени услуги е зголемен во однос на 2022 година, но е намален за 42,8% во однос на 2019 година.

Во 2022 биле извршени 630263 здравствени услуги што претставува намалување за 49,5% во однос на 2019, во 2021 година извршени 551.025 здравствени услуги и намалување за 55,8%, а во 2020 година биле извршени 445.857 што претставува намалување за 64,9% во однос на 2019 година кога биле извршени 1.247.371 здравствени услуги.

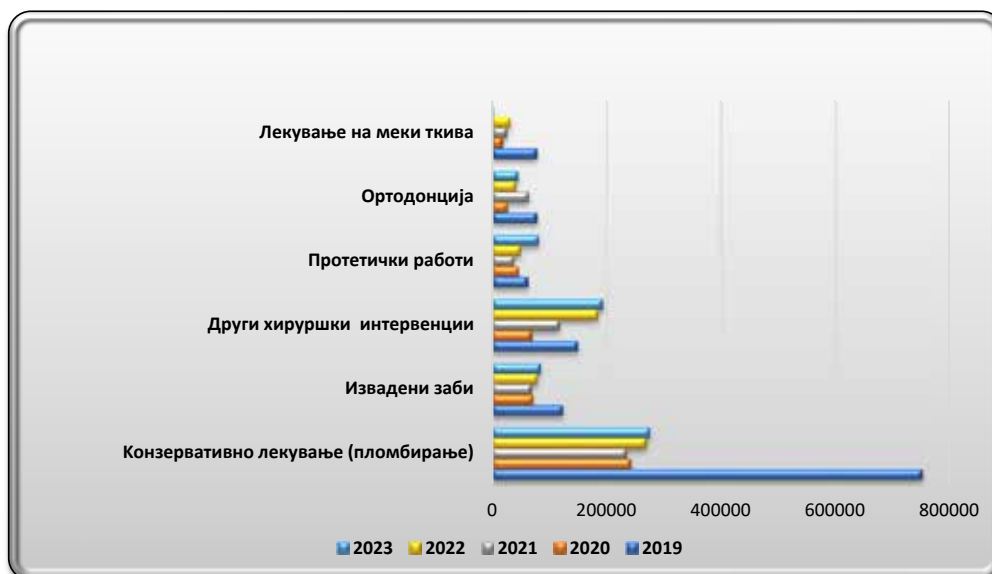
Структурата на извршените услуги според број и вид во стоматолошката здравствена дејност /денталната медицина е прикажана во табела 3, дијаграм 3 и 4

Дијаграм 3. Здравствени услуги реализирани во дејноста дентална медицина во РСМакедонија, 2019 - 2023 година

Извор: Извештај на службата за лекување на устата и забите (Обр.бр.3-09-60) – ИЈЗ

Дијаграм 4. Број на реализирани здравствени услуги според вид во дејноста генерална медицина во РСМакедонија, 2019 – 2023 година

Извор: Извештај на службата за лекување на устата и забите (Обр.бр.3-09-60) – ИЈЗ

2.4. Посети и реализирани здравствени услуги по жител во дејноста генерална медицина според žрагови во РСМакедонија во 2019-2023

Во 2023 година најголем број на посети по 1 жител се реализирани во Скопје, 33%, Прилеп 13%, Битола и Куманово со по 7%, Тетово 6%.

Најмал број на посети во 2023 година се направени во Дебар, Брод и Кратово.

Во период од 2019 до 2022 година, во 2019 и 2020 најголем број на посети по 1 жител се реализирани во Прилеп, Крушево и Битола. Во 2021 во Прилеп, Крушево и Пробиштип, а во 2022 година најголем број на посети по 1 жител се реализирани во Прилеп, Пробиштип и Кавадарци.

Најмал број на посети во 2019 и 2020 година е реализиран во Гостивар, во 2021 година во Кичево и Дебар, во 2022 година во Гевгелија, Дебар и Струга.

Од извршените здравствени услуги по 1 жител во 2023 година, најголем број се реализирани во Скопје, 28%, Прилеп 14%, Битола и Куманово со по 11%, Тетово 8%.

Најмал број на здравствени услуги во 2023 се реализирани во Дебар, Брод и Кратово.

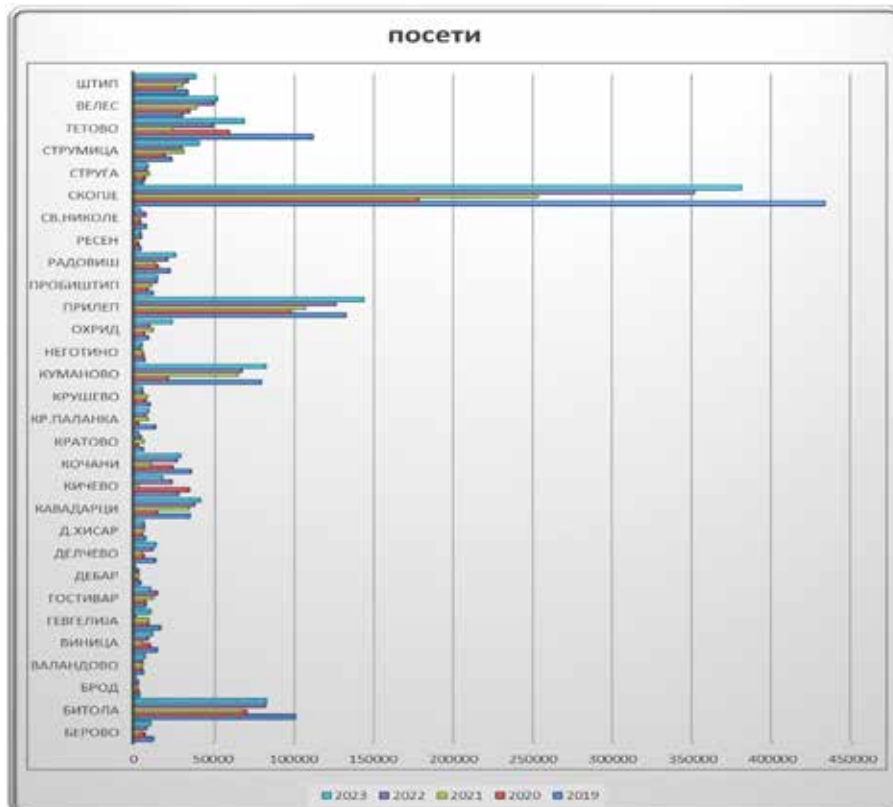
Од извршените здравствени услуги по 1 жител, во период 2019-2022 година, во 2019 година најголем број се реализирани во Тетово, Крива Паланка и Крушево, 2020 во Крушево и 2021 во Прилеп и Крива Паланка. Во 2022 година најголем број се реализирани во Прилеп,

**ИНФОРМАЦИЈА ЗА РЕАЛИЗИРАНИ ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ ВО
ЗДРАВСТВЕНИТЕ УСТАНОВИ ОД ОБЛАСТА НА ДЕНТАЛНАТА МЕДИЦИНА ВО
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ВО ПЕРИОД 2019- 2023 ГОДИНА**

Пробиштип и Кавадарци. Најмал број на здравствени услуги по 1 жител во 2019 и 2020 година се реализирани во Дебар и Гостивар, а 2021 година во Гостивар, Кичево и Струга.

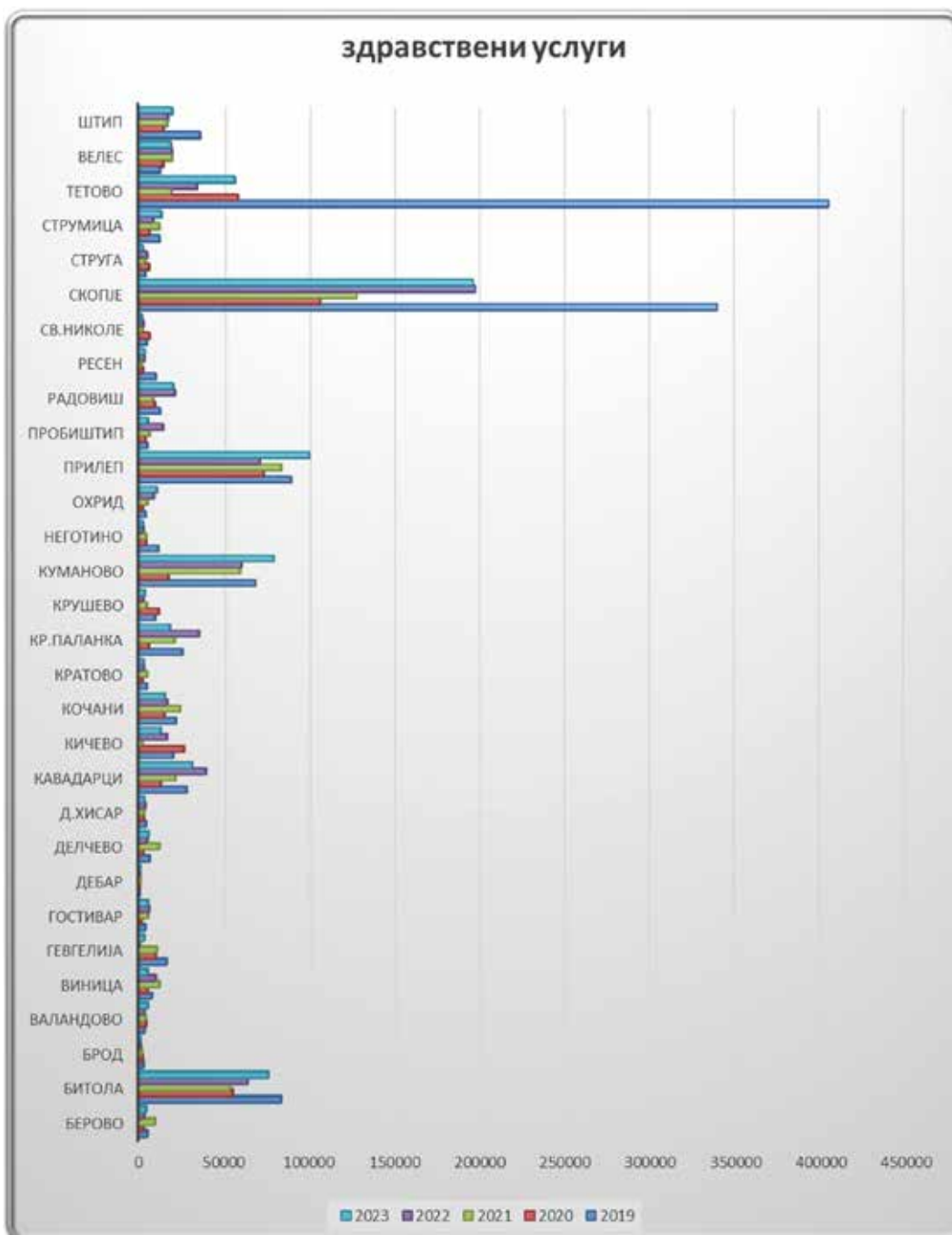
Во 2022 година најмал број на реализирани услуги се во Дебар, Гостивар и Брод. Гевгелија немаат прикажано реализација на здравствени услуги. (Табела 4 во Прилог, Дијаграм 5 и 6)

Дијаграм 5. Број на реализирани посеќи по градови во РСМакедонија во стоматолошката здравствена дејност, 2019-2023 година

Извор: Извештај на службата за лекување на устата и забите (Обр.бр.3-09-60) – ИЈЗ

Дијаграм 6. Број на реализирани здравствени услуги по градови во РСМакедонија во стоматолошката здравствена дејност, 2019-2023 година

Извор: Извештај на службата за лекување на устата и забите (Обр.бр.3-09-60) – ИЈЗ

2.4.1. Посети и реализирани здравствени услуги по жител во стоматолошката здравствена дејност според градови во РСМакедонија во 2019-2023 - предучилишни деца

Најголем број на посети по 1 жител на предучилишни деца во 2023 година се реализирани во Скопје. Во многу градови Кратово, Куманово, Крива Паланка, Неготино и други воопшто не се реализирани посети, а во останатите градови се прикажани многу мал број на посети. Во 2023 година најголем извршени здравствени услуги по 1 жител на предучилишни деца се реализирани во Скопје. Во многу градови како што се Дебар, Кратово, Куманово, Крива Паланка, Неготино, Струга и други воопшто не се реализирани здравствени услуги, односно нема никаков податок за тоа. Останатите градови како Делчево, Демир Хисар, Велес, Штип и други прикажуваат многу мал број на здравствени услуги.

Од 2019 до 2022 година најголем број на посети по 1 жител на предучилишни деца се реализирани во Прилеп, Неготино, Гевгелија, Кавадарци во 2019 година. Во 2020 градови со најголем број реализирани посети се Валандово, Крушево, Струмица и Прилеп, а во 2021 година се Демир Хисар и Битола. Во 2022 најголем број на посети по 1 жител на предучилишни деца се реализирани во Прилеп и Радовиш

Најмал број на реализирани посети на 1 жител во 2019 година има во Гостивар, Ресен и Струмица, во 2020 година најмал број на реализирани посети се забележани во Струга, Св. Николе и Охрид, а во 2021 во Св Николе, Гостивар, Винаца и Берово. Во 2022 најмал број на реализирани посети на 1 жител се реализирани во Ресен и Св. Николе. (Табела 5 во Прилог)

Од извршените здравствени услуги по 1 жител, најголем број во 2019 г се реализирани во Прилеп, Крушево и Кавадарци, во 2020 во Крушево и Валандово, а во 2021 Битола и Демир Хисар. Најмал број на реализирани здравствени услуги во 2019 се забележани во Берово, Делчево, Гевгелија и Тетово. Во 2020 во Струга, Неготино, Св. Николе, Берово; Струмица, Охрид, Неготино и Пробиштип, а во 2021 во Гостивар, Дебар, Св. Николе, Струга, Ресен и Радовиш.

Треба да се истакне дека во целиот период 2019-2023 година повеќе градови во РСМакедонија немаат прикажано реализација на посети и здравствени услуги на предучилишни деца, а останатите градови прикажале многу мал број на посети и реализирани здравствени услуги (Табела 5 во Прилог)

2.4.2. Посети и реализирани здравствени услуги по жител во стоматолошката здравствена дејност според градови во РСМакедонија во 2019-2023- училишни деца и млади

Најмногу посети по 1 жител кај училишни деца и млади во 2023 година се забележани во Скопје, Кавадарци, Прилеп и Радовиш. Бројот на посети кај училишни деца и млади во останатите градови е многу мал, а одредени градови како Кратово, Кр. Паланка, Куманово воопшто не прикажуваат посети.

Во период 2019-2022 година најголем број на посети по 1 жител кај училишни деца и млади се реализирани во 2019 и 2020 во Прилеп и Кичево, а во 2021 година во Прилеп. Во 2022 најголем број на посети по 1 жител кај училишни деца и млади се реализирани во Прилеп, Скопје и Велес.

Најмалку посети по 1 жител на училишни деца и млади во 2019 и 2020 година се реализирани во Гостивар и Скопје, во 2021 година најмал број на посети се забележани во Куманово и Ресен. Во 2022 најмал број на посети по 1 жител кај училишни деца и млади се реализирани во Гевгелија и Св. Николе. (Табела 6 во Прилог)

Како и кај бројот на посети така и бројот на реализирани здравствени услуги по 1 жител кај училишни деца и млади е најголем во Скопје, Кавадарци, Прилеп и Радовиш. Исто се однесува и за градовите со најмалу извршени здравствени услуги по 1 жител кај училишни деца и млади, односно во голем број од градовите реализираните услуги кај училишни деца и млади се многу малку, а одредени градови воопшто не прикажуваат реализирани здравствени услуги.

Од извршените здравствени услуги по 1 жител кај училишни деца и млади, најголем број во 2019 и 2020 година се реализирани во Прилеп, Крушево и Кичево. Во 2021 година најмногу реализирани здравствени услуги се реализирани во Прилеп и Крива Паланка. Најголем број извршените здравствени услуги по 1 жител кај училишни деца и млади во 2022 се извршени во Прилеп.

Најмалку реализирани здравствени услуги по 1 жител се забележани во Скопје, Гостивар и Тетово во 2019 година, во Скопје Гостивар и Куманово 2020 година и во Дебар, Куманово, Гостивар и Ресен во 2021 година. Во 2022 најмал број на реализирани здравствени услуги по 1 жител кај училишни деца и млади се реализирани во Битола, Брод и Неготино.

Во 2019, 2020 и 2022 година во Кратово и Крива Паланка нема прикажано реализација на здравствени услуги за училишни деца и млади. Во 2019 година во Скопје и Тетово не е прикажана реализација на извршена работа, а во 2020 година во Гостивар. Во 2022 година во Гевгелија и Куманово и Св. Николе. (Табела 6 во Прилог)

2.4.3. Посети и реализирани здравствени услуги по жител во стоматолошката здравствена дејност според градови во РСМакедонија во 2019-2023 - возрастно население над 20 години

Во 2023 година кај возрастно население над 20 години загрижува појавата на прикажани многу мал бројот на посети по 1 жител и на реализираните здравствени услуги по 1 жител во сите градови во РСМакедонија.

Во период од 2019 до 2022 година најмногу посети по 1 жител кај возрастно население над 20 години во 2019 и 2020 година се реализирани во Прилеп, Битола и Крушево и во 2021 година во Крушево и Кратово. Во 2022 најголем број на посети по 1 жител кај возрастно население над 20 реализирани се во Скопје, Куманово и Кичево.

Најмал број на посети по 1 жител кај возрастено население над 20 години во 2019 и 2020 година се реализирани во Гостивар и Струга. Во 2021 најмал број на посети по 1 жител се реализирани во Гостивар, Дебар и Струга. Најмал број на посети по 1 жител кај возрастено население над 20 години во 2022 прикажале Струга и Неготино.

Од извршените здравствени услуги по 1 жител кај возрастено население над 20 години, во 2019 година најголем број се реализирани во Тетово и Крива Паланка, во 2020 г во Прилеп и Битола и во 2021 година во Крива Паланка, Берово, Веница и Кратово. Во 2022 од извршените здравствени услуги по 1 жител кај возрастено население над 20 години најголем број се реализирани во Кичево, Веница и Куманово.

Најмалку извршени здравствени услуги по 1 жител кај возрастено население над 20 години во 2019 и 2020 година се реализирани во Струга Гостивар, Охрид. Во 2021 најмал број на извршените здравствени услуги по 1 жител се реализирани во Дебар и Гостивар. Во 2022 од извршените здравствени услуги по 1 жител кај возрастено население над 20 години најмалку реализирале Охрид, Гостивар и Брод.(Табела 7 во Прилог)

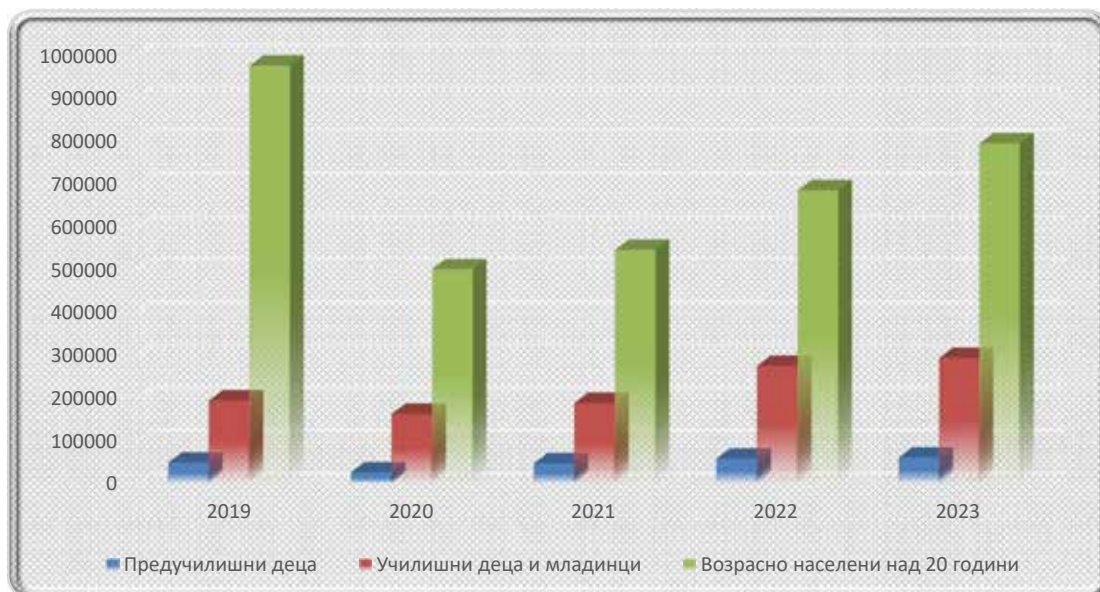
Во периодот 2019, 2020 и 2022 година Дебар нема прикажано реализација на здравствени услуги, а во 2022 година и Гевгелија. Во 2021 година Кичево нема прикажано реализација на здравствени услуги за возрастено население над 20 години.

2.5. Број на реализирани посети и структура на реализирани здравствени услуги според возраст во денталната медицина 2019 - 2023 година

Бројот на реализирани посети во РСМакедонија во периодот од 2019 до 2023 година е најголем во 2019 година. Од нив најзастапени се посетите на возрастното население над 20 години, потоа се училишните деца и младинци, а најмалку застапени се посетите на предучилишните деца.

Во 2020 година бројот на посети видно се намалува поради новонастанатата состојба со КОВИД-19 пандемијата, а од 2021 година се забележува континуиран пораст на бројот на посети (Дијаграм 7)

Дијаграм 7. Број на реализирани посеји според возраст во гениталната медицина во РСМакедонија, 2019 - 2023 година

Извор: Извештај на службата за лекување на устата и забите (Обр.бр.3-09-60) – ИЈЗ

Од прикажаното во дијаграм 8, во периодот 2019-2023 година, може да се забележи дека реализираните здравствени услуги кај населението над 20 години значително се намалуваат во 2020 во однос на 2019, а во периодот 2021-2023 година се забележува континуиран пораст во однос на 2020 година. Во 2023 година се забележува мал пад при реализација на здравствените услуги кај населението над 20 години споредено со 2022.

При реализацијата на здравствените услуги кај предучилишни деца во 2019 и 2020 година од анализираниот период има незначителни промени. Во 2021, 2022 и 2023 година реализацијата на здравствените услуги кај предучилишни деца е неменлива и изнесува 6%.

Кај училишни деца и младинци реализираните здравствени услуги во 2020 и 2021 година се зголемуваат во однос на 2019 година. Во 2022 се забележува мал пад во однос на 2021 година. Во 2023 бројот на здравствени услуги кај училишни деца и младинци е зголемен споредено со 2022.(Дијаграм 8)

Според добиените податоци од Центрите за јавно здравје, опфатот на младата популација, односно, предучилишни деца и училишни деца и младинци во анализираниот период е многу мал. Заради навремена и рана превенција на нарушувања на оралното здравје кај младата популација, неопходно е да се преземат брзи чекори за зголемување на опфатот со поголем број превентивни посети и потребни здравствени услуги.

Дијаграм 8. Структура на реализирани здравствени услуги според возраст во генералната медицина во РСМакедонија во период 2019-2023 година

Извор: Извештај на службата за лекување на устата и забите (Обр.бр.3-09-60) – ИЈЗ

ЗАКЛУЧОЦИ СО ПРЕПОРАКИ:

1. Реализираните посети во здравствените установи од примарна и секундарна здравствена заштита во областа на дентална медицина во периодот 2019-2023 година, покажуваат одредени промени. Меѓутоа, евидентно е дека бројот на посети во периодот од 2020 до 2023 континуирано се зголемува и речиси ги достигнува вредностите како во периодот пред да започне пандемијата со корона вирусот во 2019 година, при што во 2020 година бројот на вкупните посети во однос на другите години е најмал, а се должи на КОВИД-19 пандемијата.
2. Во анализираниот период, годишниот просек на посети по 1 жител се движи меѓу 0,6 и 0,3, како за предучилишните деца, училишните деца и младина, така и за возрастното население. Дневниот просек на посети кај стоматолог е најголем во 2019 година и изнесува 4,4, а најмал во 2020 година (2,5). Во 2022 година изнесува 3,6 а во 2023 е ист како во 2020 и изнесува 2,5 .
3. Од вкупниот број на здравствени услуги во сите години најзастапено е козервативното лекување (пломбирање) на забите, а најмалку застапено е лекувањето на меки ткива.
4. Анализата за реализирани посети по градови, покажа дека најголем број на посети во 2023 е евидентиран во Скопје, а потоа во Прилеп, Битола и Куманово.
5. Вкупниот број на здравствени услуги во 2020, 2021, 2022 и 2023 година е значитално намален во однос на 2019 година што се должи на намалениот број на извршени услуги во Тетово, Куманово, Скопје и Битола.
6. Во целиот период 2019-2023 година повеќе градови во РСМакедонија немаат прикажано реализација на посети и здравствени услуги на предучилишни деца, а останатите градови прикажале многу мал број на посети и реализирани здравствени услуги.
7. Во 2019, 2020 и 2022 година во Кратово и Крива Паланка нема прикажано реализација на здравствени услуги за училишни деца и млади. Во 2019 година во Скопје и Тетово не е прикажана реализација на извршена работа, а во 2020 година во Гостивар. Во 2022 година во Гевгелија и Куманово и Св. Николе.
8. Најмногу реализирани здравствени услуги и посети по 1 жител кај училишни деца и млади во 2023 година се забележани во Скопје, Кавадарци, Прилеп и Радовиш. Бројот на реализирани здравствени услуги и посети во останатите градови е многу мал, а одредени градови како Кратово, Кр. Паланка, Куманово воопшто не прикажуваат реализирани здравствени услуги и посети.

9. Во анализираниот период 2019, 2020 и 2022 година Дебар нема прикажано реализација на здравствени услуги, а во 2022 година и Гевгелија. Во 2021 година Кичево нема прикажано реализација на здравствени услуги за возрастено население над 20 години. Во 2023 година кај возрастено население над 20 години загрижува појавата на прикажани многу мал бројот на посети по 1 жител и на реализираните здравствени услуги по 1 жител во сите градови во РСМакедонија.

Општ заклучок е дека во анализираниот период, периодот на КОВИД-19 пандемијата, имаше негативно влијание врз стоматолошката дејност во државата, како по однос на реализираните посети кај стоматолог, така и по однос на извршените здравствени услуги.

Според добиените податоци од Центрите за јавно здравје, опфатот на младата популација, односно, предучилишни деца и училишни деца и младинци е многу мал. Заради навремена и рана превенција на нарушувања на оралното здравје кај младата популација, неопходно е да се преземат итни чекори за зголемување на опфатот со поголем број превентивни посети и потребни здравствени услуги.

Институтот за јавно здравје прави анализа на добиени податоци од 10-те центри за јавно здравје. Од стручниот надзор се согледува дека голем број стоматолози од стоматолошки ординации не ги прикажуваат податоците за нивната работа на соодветните за тоа обрасци, а со тоа евиденцијата е некомплетна.

Неопходно е во наредниот период да се зајакне контролата од страна на санитарната и здравствена инспекција на територијата на РСМакедонија.

ПРИЛОЗИ

Табела 1. Број и проценти на реализирани посетии во дениталната медицина во Р. С. Македонија, 2019-2023

БРОЈ И ПРОЦЕНТИ НА РЕАЛИЗИРАНИ ПОСЕТИ И СОВМОПЛОШТА ЗАДРАВЕН СЛУЖБЕ ВО Р. МАКЕДОНИЈА ВО 2019-2023

Вид на здравствена услуга	2019		2020		2021		2022		2023		2023/2022		
	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	
Вид на здравствена услуга	Всички	4846	4,0	2844	3,9	4814	6,0	5788	5,7	5788	5,7	838	14,9
	Мужја	2199	18,3	1627	21,5	2604	32,4	3289	32,0	3289	32,0	53	1,3
	Жени	1953	16,1	1217	16,3	2210	27,6	2499	24,3	2499	24,3	285	11,3
	Вкупно	4152	34,4	2844	37,8	4814	60,0	5788	56,3	5788	56,3	663	11,3
Процент на посетии	Всички	1052	21,7	4928	17,2	5530	11,3	5530	9,6	5530	9,6	0	0,0
	Мужја	4928	64,3	5530	72,7	5530	69,3	5530	69,3	5530	69,3	0	0,0
	Жени	2652	34,0	2908	38,1	2908	36,0	2908	36,0	2908	36,0	0	0,0
	Сопствени	1048	13,6	5321	71,1	4076	51,2	3624	45,3	3624	45,3	0	0,0
Осметки во урбаните центри	0,7	0,0	0,7	0,0	0,7	0,0	0,7	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	

Извор: Извештај на службата за лекување на устата и забите (Обр.бр.3-09-60) – ИЈЗ

**ИНФОРМАЦИЈА ЗА РЕАЛИЗИРАНИ ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ ВО
ЗДРАВСТВЕНИТЕ УСТАНОВИ ОД ОБЛАСТА НА ДЕНТАЛНАТА МЕДИЦИНА ВО
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ВО ПЕРИОД 2019- 2023 ГОДИНА**

Табела 6. Посети и реализирани здравствени услуги во стоматологијата здравствена дејност во РСМакедонија, 2019-2023 - училишни деца и млади

	2020		2019		2020		2019		2020		2019		2020		2021		2022		2023		2024	
	Посети		Медицински работи		Посети		Медицински работи		Посети		Медицински работи		Посети		Медицински работи		Посети		Медицински работи		Посети	
	број	просечно намес на мес	број	просечно намес на мес	број	просечно намес на мес	број	просечно намес на мес	број	просечно намес на мес	број	просечно намес на мес	број	просечно намес на мес	број	просечно намес на мес	број	просечно намес на мес	број	просечно намес на мес	број	просечно намес на мес
ОБЛАСТА	52229	15229	6757	20197	6757	20197	6757	20197	6757	20197	6757	20197	6757	20197	6757	20197	6757	20197	6757	20197	6757	20197
БЕРИСКО	133	0.54	1938	5984	1267	3861	1332	4003	1332	4003	1332	4003	1332	4003	1332	4003	1332	4003	1332	4003	1332	4003
БРЕСНО	333	0.84	8139	24417	1267	3861	1332	4003	1332	4003	1332	4003	1332	4003	1332	4003	1332	4003	1332	4003	1332	4003
БРЕНБЕ	148	0.48	2183	6709	1011	3057	1011	3057	1011	3057	1011	3057	1011	3057	1011	3057	1011	3057	1011	3057	1011	3057
БРОД	789	2.48	1983	6148	113	342	709	2186	709	2186	709	2186	709	2186	709	2186	709	2186	709	2186	709	2186
БРУСНО	495	1.53	1244	3821	704	2186	1048	3186	704	2186	1048	3186	704	2186	1048	3186	704	2186	1048	3186	704	2186
ВРАЦИ	267	0.82	3078	9534	105	315	442	1357	105	315	442	1357	105	315	442	1357	105	315	442	1357	105	315
ВЕПЕЛИНА	388	1.22	423	1289	105	315	105	315	105	315	105	315	105	315	105	315	105	315	105	315	105	315
ПОСОНАР	52	0.16	161	495	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
БЕАР	143	0.44	244	754	137	414	137	414	137	414	137	414	137	414	137	414	137	414	137	414	137	414
БЕЛОВО	513	1.59	288	890	168	513	168	513	168	513	168	513	168	513	168	513	168	513	168	513	168	513
ДУМТР	291	0.91	187	581	125	382	125	382	125	382	125	382	125	382	125	382	125	382	125	382	125	382
ИВАНЦЕВО	313	0.96	807	2481	342	1044	342	1044	342	1044	342	1044	342	1044	342	1044	342	1044	342	1044	342	1044
КОЧАНИ	3004	9.35	4763	14489	317	978	317	978	317	978	317	978	317	978	317	978	317	978	317	978	317	978
МАКЕДОНСКИ	402	1.24	815	2445	307	940	307	940	307	940	307	940	307	940	307	940	307	940	307	940	307	940
МАКЕДОНСКИ	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
МАКЕДОНСКИ	288	0.89	238	732	148	454	148	454	148	454	148	454	148	454	148	454	148	454	148	454	148	454
МАКЕДОНСКИ	97	0.29	494	1481	70	212	70	212	70	212	70	212	70	212	70	212	70	212	70	212	70	212
МАКЕДОНСКИ	374	1.14	220	660	448	1354	448	1354	448	1354	448	1354	448	1354	448	1354	448	1354	448	1354	448	1354
МАКЕДОНСКИ	4023	12.36	3928	11984	3028	9224	3028	9224	3028	9224	3028	9224	3028	9224	3028	9224	3028	9224	3028	9224	3028	9224
МАКЕДОНСКИ	175	0.54	1828	5584	729	2223	729	2223	729	2223	729	2223	729	2223	729	2223	729	2223	729	2223	729	2223
МАКЕДОНСКИ	469	1.43	704	2151	648	1944	648	1944	648	1944	648	1944	648	1944	648	1944	648	1944	648	1944	648	1944
МАКЕДОНСКИ	598	1.83	128	388	355	1083	355	1083	355	1083	355	1083	355	1083	355	1083	355	1083	355	1083	355	1083
МАКЕДОНСКИ	255	0.78	392	1188	169	513	169	513	169	513	169	513	169	513	169	513	169	513	169	513	169	513
МАКЕДОНСКИ	353	1.07	409	1227	294	891	294	891	294	891	294	891	294	891	294	891	294	891	294	891	294	891
МАКЕДОНСКИ	407	1.25	184	561	174	521	174	521	174	521	174	521	174	521	174	521	174	521	174	521	174	521
МАКЕДОНСКИ	934	2.84	927	2781	438	1314	438	1314	438	1314	438	1314	438	1314	438	1314	438	1314	438	1314	438	1314
МАКЕДОНСКИ	1774	5.42	138	414	803	2409	803	2409	803	2409	803	2409	803	2409	803	2409	803	2409	803	2409	803	2409

Извор: Извештај на службата за лекување на устата и забите (Обр.бр.3-09-60) – ИЈЗ

